

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszdtályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1929"

Személy

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1929. IX. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

352.052 "1929"

FŐVÁROS

A tanács hatáskörének megszüntetése.

Folytatjuk a kormány fővárosi törvénytervezetének ismertetését. A legfontosabb rendelkezés a fővárosi tanács hatáskörének megszüntetése és pótlása egy intézőbizottság által, melyet a felerészben választott, felerészben hivatalos vagy kinevezett urakból álló törvényhatóság küldene ki. Ez volna — vármegyei példára — az ugynevezett kisgyűlés. A tanácsnoki állás elvesztését jelentőségét, a jövő tanácsnoka legfőbb referense volna ügyosztályának az intéző bizottságban és a közgyűlésen.

Első pillanatra ez demokratikus rendelkezés, mert hisz szinte a túlzásigvitele az autonómiának, amikor a tisztviselő-elemet teljesen kizárjuk a főváros ügyeinek intézéséből, s ezt egészen a közgyűlés egyik bizottságának, az intézőbizottságnak, a kisgyűlésnek tartjuk fenn. Valahogy úgy fest ez, mintha a képviselőház eltörölné új törvénnyel a felelős minisztériumot s egy kormányzó bizottságra

ruházná az 1867 óta fennálló kormány minden jogát és hatáskörét. Ilyen kormány csak forradalmakban képzelhető el, a szó teljes értelmében, nem parlamentji, hanem forradalmi kormány lenne, mert hisz a képviselőház nem kormányoz az alkotmányos életben, hanem törvényt hoz, a fennálló törvények végrehajtását és a felelős minisztérium egyéb működését ellenőrzi, egyszerűen képviseli a nemzetet, mely őt évre, most sajnos hatra, megválasztotta. Szovjet-országra kell mennünk, ha ilyen képviselői kormányzásra akarunk találni (ott komitern a neve a fővárosi törvényben tervezett intézőbizottságnak),

sehol egy országban nincs ilyen anarchikus kormányzat.

Tanácsnok helyett népbiztos: ez a forradalmi s szovjetizii fogalom érvényesül az ellenforradalmárságra joggal büszke miniszterelnök kormányának fővárosi törvénytervezetében. Hogy került oda? Politikai gyűleletről, sőt elfogultságról. A kommün bukása után választott fővárosi tanács és közgyűlés a maga tapasztalatlanságával sok kárt okozott Budapestnek és az országnak s a kormány most végleg meg akarja szüntetni a sokszor tényleg veszélyes önállóságra törekedett tanácsot. Személyek iránt érzett jogos vagy indokolatlan haragja miatt a politikai intézménytől, a tanácstól akar örökre megszabadulni a kormány. Ez pedig úgy az autonómiára, mint az államra komoly veszélyekkel fog járni. A tanácsnok vagy helyettese a tanácsülésben közhivatalnoki felelőssége tudatában terjeszti elő ügyeit, vagy szól hozzá, ha úgy szükséges, a tárgysorozat többi pontjához. E felelősségtudaton kívül a hivatali titok megőrzésével kelt bizalmat a maga személye iránt, hisz egyéni tisztességről nem szólva, fegyelmi és büntetőjogi felelősség védi a tanácsgyűléseken, hogy az ott történetekből csak az kerül a nyilvánosság elé, ami valóban oda való. Vajon meglesze-e ez a megnyugtató bizonyosság a kisgyűlésen, az intéző bizottságban is? Ilyet a mai közélet legnagyobb optimistája sem állíthat. Ha föl is tesszük, hogy az őt évre választott és az intéző bizottságba kiküldött bizottsági tag jó erős lakatot tesz a szájára és a maga személyét teljesen kikapcsolja a gazdasági életből, szóval függetlenebb lesz az amerikai nagy vagyonok tulajdonosainál s nem is kamatoztatja főkéit, önzetlenebb a szerzetesnél, aki szegénységi fogadalmat tett, ha mindezt föltesszük, még

akkor sem élhetünk többé biztonságban, hisz a bizottsági tag ur megbízatása öt év múlva lejár, tönkremehet öt éves puritánsága alatt s akkor nem egy pályaudvari lopással fogja megsérteni a jogrendet, mint azt legutóbb egy volt bizottsági tag tette, hanem hasznosítja öt év hivatalos titkait s végigszarolja egész Budapestet, kezdve egy másodfokon tárgyalta kihágási ügy vádlottjánál, befejezve a bankigazgatóknál, akiknek intézetei szerződéses viszonyba kerültek a fővárossal — ama bizonyos öt év alatt. Szóval a kormány ezzel a fővárosi törvénytervezettel korlátlan bizalmat kért minden budapesti választó, tehát választható polgár számára. Ez a bizalomnak oly foka, mellyel csak az ókor Spártája ajándékozta meg alattvalóit, mert a szigorú állami nevelés után nem esalódhatott bennük. De Budapestben, a trianoni Magyarország fővárosában, spártai jellemeket keresni? . . .

Tehát az intézőbizottságban megszűnik a budapesti polgárok biztonsága, mert ügyeiket, felelőségüket öt évenként automatikusan elvesztő bizottsági tagok fogják intézni. És e bizottsági tagok rendes fizetést fognak kapni, míg a törvényhatósági bizottság tagjai ezental sem jutnak napidijhoz. Ezzel a napidijjal elvesz az intéző bizottsági tag függetlensége, mert a közgyűlés szegényebb tagjai előreláthatóan tülekedni fognak ezekért az állásokért.

Ha a tanácsnok szegény ember marad, az csak fokozza a bizalmat a személye iránt, de szegény bizottsági tagoknak ma nem lehet tanácsnoki jogokat adni.